

**СЪВЕТ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

Брюксел, 21 октомври 2009 г. (22.10)
(OR. en)

Междуинституционално досие:
2009/0050 (CNS)

14801/09

LIMITE

DROIPEN 134
MIGR 101

БЕЛЕЖКА

От: Председателството

До: Съвета

№ предх. док.: 14602/09 DROIPEN 127 MIGR 100

Относно: Предложение за рамково решение на Съвета относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите и за отмяна на Рамково решение № 2002/629/ПВР

— Актуално състояние/Нерешени въпроси

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Предложението за рамково решение на Съвета относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите и за отмяна на Рамково решение № 2002/629/ПВР бе представено от Комисията на 26 март 2009 г.
2. Корепер разгледа двукратно текста на предложението — на 14 и на 21 октомври — и намери решение на повечето спорни въпроси. Към момента са оттеглени почти всички резерви, с изключение на резервите за парламентарно разглеждане.

3. DK, DE, IE, FR, SI, NL, SE и UK поддържат резерви за парламентарно разглеждане по предложението, а РТ внесе обща резерва за разглеждане. Освен това някои делегации имат резерви по малък брой конкретни членове и/или параграфи, които са включени в бележките под линия към текста в приложението.
4. С писмо от 21 април 2009 г. Съветът прикани Европейския парламент да даде становището си.

II. ВЪПРОСИ, КОИТО СЕ ПОСТАВЯТ ПРЕД СЪВЕТА

Във връзка с горното Съветът се приканва:

- да **вземе под внимание** актуалното състояние на предложението
- да **обсъди и да намери решение** на останалите спорни въпроси, свързани с членове 3 и 8, които са посочени в приложението, с цел да се постигне общ подход на заседанието на Съвета по правосъдие и вътрешни работи на 30 ноември 2009 г.

A. Санкции (член 3)

Още от началото на преговорите в работната група този член е сред основните предмети на разискване. Редица държави-членки изразиха сериозни възражения срещу желанието на Комисията срокът на наказанието по отношение на престъпленията по параграф 2, букви а) и б) да се увеличи от десет на дванадесет години.

Една държава-членка подкрепя Комисията със съображението, че е важно срокът на наказанието да се увеличи за най-тежките случаи, защото това представлява силен политически сигнал.

Поради сериозната загриженост, изразена от много делегации във връзка с предлагания от Комисията срок на наказание, и при положение, че в момента това се подкрепя само от една делегация, председателството предлага текстът да се остави в сегашния му вид, т.е. срокът на наказанието да е до десет години за най-тежките случаи.

Съветът се приканва да одобри текста на посочения член в непроменен вид.

Б. Компетентност (член 8)

Една делегация поддържа резерва по член 8, параграф 1, буква б) относно установяването на компетентност на държава-членка, когато извършителят на престъплението е неин гражданин.

Съветът се приканва да одобри сегашния текст на член 8, параграф 1, буква б), който разширява обхвата на действащото рамково решение чрез възможността държава-членка да започне наказателно преследване срещу свои граждани за престъпления, извършени в чужбина.

Друга делегация поддържа резерва по заличаването на параграф, който разширява обхвата на наскоро договореното рамково решение относно предотвратяване и уреждане на спорове за упражняване на компетентност при наказателни производства, като подчертава, че тежкият характер на престъплението и неговите трансгранични аспекти биха оправдавали такова разширяване.

Поради това, че повечето делегации изразяват категорично несъгласие с разширяването на обхвата на наскоро договорения хоризонтален правен инструмент, председателството предлага да не се включва параграф в този смисъл.

В. Други въпроси

Към съветниците по правосъдие и вътрешни работи ще бъде отправено своевременно искане да разгледат определението в член 1, параграф 3, член 13, параграф 3, буква д) и член 16.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за Европейския съюз, и по-специално член 29, член 31, параграф 1, буква д) и член 34, параграф 2, буква б) от него,

като взе предвид предложението на Комисията,

като взе предвид становището на Европейския парламент¹,

като има предвид, че:

(1) Трафикът на хора представлява тежко престъпление, често извършвано в рамките на организираната престъпност, и грубо нарушение на човешките права.

(2) Европейският съюз е поел ангажимент за предотвратяване и борба с трафика на хора и за защита на правата на лицата, жертва на трафик. За тази цел бяха приети Рамково решение № 2002/629/ПВР на Съвета от 19 юли 2002 г. относно борбата с трафика на хора² и Плана на ЕС за най-добри практики, стандарти и процедури за борба и предотвратяване на трафика на хора (2005/С 311/01)³.

(3) Настоящото рамково решение възприема интегриран и цялостен подход към борбата с трафика на хора. Основни цели на настоящото рамково решение са по-строги мерки за предотвратяване, [...] наказателно преследване и защита на правата на жертвите на трафик. Децата са по-уязвими и следователно са изложени на по-голям риск да станат жертва на трафика на хора. Всички разпоредби на настоящото рамково решение следва да бъдат прилагани с оглед на висшия интерес на детето в съответствие с Конвенцията на Обединените нации за правата на детето от 1989 г.⁴

¹ ОВ С [...], [...], стр. [...].

² ОВ С 203, 1.8.2002, стр. 1.

³ ОВ С 311, 9.12.2005 г., стр. 1.

⁴ Конвенция на Обединените нации за правата на детето, приета и открита за подписване, ратифициране и присъединяване чрез Резолюция № 44/25 на Общото събрание на ООН от 20 ноември 1989 г.

(4) Протоколът на Обединените нации от 2000 г. за предотвратяване, премахване и наказване на трафика на хора, особено жени и деца, допълващ Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност¹, и Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора от 2005 г.² са решаващи стъпки в процеса на укрепване на международното сътрудничество срещу трафика на хора.

(5) За да отговори на най-новите явления в трафика на хора, настоящото рамково решение възприема по-широко разбиране за съдържанието на понятието трафик на хора от застъпеното в Рамково решение 2002/629/ПВР и поради това включва и други форми на експлоатация.

В контекста на настоящото рамково решение принудителното просене следва да се счита за форма на принудителен труд или услуга съгласно определението в Конвенция № 29 на МОТ от 29 юни 1930 г. относно принудителния или задължителен труд. Следователно, експлоатацията с цел просене попада в обхвата на определението за трафик на хора само когато са налице всички елементи на принудителния труд или услуга. В светлината на съответната съдебна практика валидността на съгласието за извършване на тази услуга следва да се оценява за всеки отделен случай. Когато обаче става дума за дете, това съгласие никога не следва да се счита за валидно.

Понятието „експлоатация с цел престъпна дейност“ следва да се разбира като експлоатация на дадено лице с цел, *inter alia*, джебчийство, кражба от магазини и други подобни дейности, подлежащи на наказателни санкции и свързани с финансова печалба.

Определението включва също трафика на хора с цел отнемане на телесни органи, който може да бъде свързан с трафика на телесни органи и представлява тежко нарушение на човешкото достойнство и физическата цялост.

¹ Протокол на Обединените нации за предотвратяване, премахване и наказване на трафика на хора, особено жени и деца, допълващ Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност, изготвен в Палермо през 2000 г.

² Конвенция на Съвета на Европа за борба с трафика на хора, изготвена във Варшава, 16.5.2005 г., Поредица договори на Съвета на Европа № 197.

(6) Срокът на санкциите в настоящото рамково решение отразява все по-голямата загриженост сред държавите-членки във връзка с развитието на трафика на хора като явление. Предвид тежестта на престъплението санкциите следва да бъдат ефективни, възпиращи и пропорционални. Когато в настоящото рамково решение се говори за предаване, терминът следва да се тълкува в съответствие с Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите-членки. В случай на особено тежко престъпление, застрашило например живота на жертвата, или извършено с тежка форма на насилие или срещу особено уязвима жертва, например дете, следва да се предвидят съответно по-строги санкции.

(7) При спазване на основните принципи на правните системи на съответните държави-членки жертвите на трафик на хора следва да бъдат защитени от наказателно преследване или наказване за престъпни дейности като използване на фалшиви документи или престъпления, попадащи в обхвата на законодателството, свързано с проституция или имиграция, които са били принудени да извършат като пряка последица от факта, че са били жертва на трафик. Целта е да бъдат защитени човешките права на жертвите, да се предотврати по-нататъшното им виктимизиране и да бъдат насърчени да свидетелстват в наказателното производство срещу извършителите. Тази предпазна мярка не изключва наказателно преследване или наказване за престъпления, извършени умишлено от дадено лице или с неговото умишлено участие.

(8) За да се гарантира успешно разследване и наказателно преследване на престъпленията, свързани с трафик на хора, на разположение на органите, отговорни за разследването и наказателното преследване на тези престъпления следва да бъдат предоставени инструментите за разследване по случаи на организирана престъпност и други тежки форми на престъпление, които могат да включват следене на комуникационни връзки, тайно наблюдение, в т.ч. електронно наблюдение, наблюдение на банкови сметки или други финансови разследвания.

(9) Докато Директива № 2004/81/ЕО¹ предвижда издаване на разрешение за пребиваване на граждани на трети страни, които са жертви на трафик на хора, а Директива № 2004/38/ЕО² урежда упражняването на правото на свободно движение и пребиваване на територията на държавите-членки от гражданите на Съюза и техните семейства, включително защита от експулсиране, настоящото рамково решение установява конкретни защитни мерки за всички жертви на трафик на хора. Поради това настоящото рамково решение не разглежда условията за тяхното пребиваване на територията на държавите-членки и други въпроси от компетентността на Общността.

(10) Необходимо е жертвите на трафик на хора да могат да упражняват ефективно правата си. Във връзка с това на жертвите следва да се предостави съдействие и подкрепа преди и по време на наказателното производство, както и в рамките на подходящ срок след това. Съдействието и подкрепата, които се предоставят, следва да включват минимален набор от мерки, необходими, за да могат жертвите да се възстановят и да се отдалечат от трафикантите. При практическото прилагане на тези мерки следва да се отчитат условията, при които е поставено лицето, и неговите потребности, чрез извършване на индивидуална оценка в съответствие с националните процедури.

Веднага след установяване на данни, които дават разумно основание да се предполага, че дадено лице е било жертва на трафик, на това лице следва да се предостави съдействие и подкрепа, независимо от желанието или нежеланието му да свидетелства.

Съдействието следва да се предоставя безусловно до момента, в който компетентните органи вземат окончателно решение относно срока за размисъл и разрешението за пребиваване, или признаят по друг начин, че лицето е жертва на трафик на хора. Ако след приключване на идентификационния процес или изтичане на срока за размисъл се установи, че лицето не отговаря на условията за разрешение за пребиваване и не пребивава законно в страната на друго основание, съответната държава-членка не е задължена да продължи да предоставя на това лице съдействие и подкрепа в съответствие с настоящото рамково решение.

¹ ОВ L 261, 6.8.2004 г., стр. 19.

² ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77.

Когато е необходимо, поради обстоятелства като провеждано медицинско лечение във връзка с тежки физически или психологически последици от престъплението или застрашена сигурност на жертвата поради дадени показания в хода на наказателното производство, предоставянето на съдействие и подкрепа следва да продължи в рамките на подходящ срок след производството.

(11) Рамковото решение на Съвета от 15 март 2001 г. относно правното положение в наказателното производство на жертвите от престъпления (2001/220/ПВР) установява редица права на жертвите при наказателни производства, включително правото на защита и обезщетение. Освен това жертвите на трафик на хора следва да имат достъп до правни консултации и юридическо представителство, включително с цел предявяване на иск за обезщетение. Целта на правните консултации е жертвите да могат да получат информация и съвети за различните възможности, с които разполагат. Правни консултации и юридическо представителство следва да се предоставят безплатно поне в случаите, когато жертвата не разполага с достатъчно финансови средства, по начин, съвместим с вътрешните процедури на държавата-членка. Тъй като е малко вероятно по-специално децата жертви да разполагат с такива средства, правните консултации и юридическото представителство на практика ще бъдат безплатни за тях. Освен това, въз основа на индивидуална оценка на риска, извършена в съответствие с националните процедури, жертвите следва да бъдат защитени от действия с цел отмъщение или сплашване, както и от риска да бъдат повторно подложени на трафик на хора.

(12) Жертвите на трафик на хора, които носят последиците от злоупотребите и унижителното отношение — като сексуална експлоатация, изнасилване, сходни с робството практики или отнемане на телесни органи — които често съпровождат престъплението трафик на хора, следва да бъдат защитени от вторично виктимизиране и допълнително травмиране в хода на наказателното производство. За тази цел жертвите на трафик на хора следва да бъдат третираны по целесъобразен начин, в зависимост от индивидуалните нужди на всяко лице, по време на наказателното разследване и производство. Индивидуалната оценка на нуждите следва да бъде съобразена с обстоятелства като възраст, бременност, здравословно състояние, увреждания или други лични особености, както и с физическите и психологическите последици от престъпната дейност, на която жертвата е била подложена. Дали и как да се прилага специфично третиране се решава за всеки отделен случай в съответствие с определените в националното законодателство основания и правилата за съдебна преценка, съдебна практика и насоки.

(13) В допълнение към мерките, които се предоставят на всички жертви на трафик на хора, всяка държава-членка следва да гарантира, че за децата жертви се прилагат специфични мерки за оказване на съдействие, подкрепа и защита. Тези мерки следва да се предоставят с оглед на висшия интерес на детето и в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на детето.

Когато възрастта на лице, обект на трафик на хора, е неустановена и има основания да се смята, че е под 18 години, това лице следва да се приеме за дете и да получи незабавно съдействие, подкрепа и защита. Мерките за оказване на съдействие и подкрепа на децата жертви следва да са насочени към физическото и психо-социалното им възстановяване и към намиране на трайно решение за съответното лице. Тъй като децата жертви на трафик на хора са особено уязвими, следва да се предвидят допълнителни защитни мерки за тях по време на разпитите в хода на наказателното разследване и производство.

(14) Всяка държава-членка следва да създаде и/или укрепи политиките си за предотвратяване на трафика на хора, включително посредством мерки за намаляване на търсенето, стимулиращо формите на експлоатация, като използва за целта научни изследвания, информация, повишаване на осведомеността и образование. В тези инициативи всяка държава-членка следва да възприеме подход, съобразен със спецификата на пола и правата на детето.

(15) В Директива № 2009/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г. за предвиждане на минимални стандарти за санкциите и мерките срещу работодатели на незаконно пребиваващи граждани на трета държава¹ са предвидени санкции за работодателите на незаконно пребиваващи граждани на трета държава, които макар да нямат повдигнато обвинение и да не са осъждани за трафик на хора, използват труда или услугите на лице, за което знаят, че е жертва на трафик. Освен това държавите-членки следва да вземат предвид възможността за налагане на санкции срещу потребителите на всяка услуга, изискана от лице, за което знаят, че е жертва на трафик. Това допълнително инкриминиране би могло да включва работодателите на законно пребиваващи граждани на трети държави и граждани на ЕС, както и потребителите на секс-услуги, извършвани от лице жертва на трафик, независимо от тяхната националност.

¹ ОВ L 126, 30.6.2009 г., стр. 24.

(16) Държавите-членки следва да създадат — по начин, който считат за целесъобразен от гледна точка на вътрешната си уредба, и като отчитат необходимостта да се осигури минимална структура с определени задачи — национални системи за наблюдение, като националния орган за докладване или други подобни механизми, с цел извършване на оценки за тенденциите в областта на трафика на хора, измерване на резултатите от действията за борба с трафика на хора и редовно докладване пред съответните национални органи.

(17) Тъй като целта на настоящото рамково решение, а именно борбата с трафика на хора, не може да се постигне напълно от държавите-членки чрез самостоятелни действия, а поради мащаба и въздействието може да се постигне по-добре на европейско равнище, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, посочен в член 2 от Договора за Европейския съюз и установен в член 5 от Договора за създаване на Европейската общност. В съответствие с принципа за пропорционалност, установен в член 5 от Договора за създаване на Европейската общност, настоящото рамково решение не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

(18) Настоящото рамково решение зачита основните права и спазва принципите, признати по-конкретно в Хартата за основните права на Европейския съюз, и особено човешкото достойнство, забраната на робството, принудителния труд и трафика на хора, забраната на изтезанието и нечовешкото и унижително отношение или наказание, правата на детето, правото на свобода и сигурност, свободата на изразяване и свободата на информираност, защитата на личните данни, правото на ефективна защита с правни средства и на справедлив съдебен процес, както и принципите на законност и съразмерност на престъплението и наказанието. По-специално настоящото рамково решение има за цел да осигури пълноценно спазване на тези права и принципи,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РАМКОВО РЕШЕНИЕ:

Престъпления, свързани с трафика на хора

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира инкриминирането на следните умишлени деяния:
набиране, превоз, прехвърляне, подслоняване или приемане на лица, включително размяна или прехвърляне на контрола над дадено лице, чрез използване на заплаха, употреба на сила или други форми на принуда, отвличане, измама, заблуда, злоупотреба с власт или с уязвимо положение, заплащане или получаване на плащания или изгода, с оглед получаване на съгласието на лице, което има контрол над друго лице, с цел експлоатация.
2. Уязвимо положение е налице, когато лицето няма действителна или приемлива алтернатива на това да се поддаде на въпросната злоупотреба.
3. Експлоатацията включва като минимум експлоатация на извършвана от други лица проституция или други форми на сексуална експлоатация, принудителен труд или услуги, в т.ч. просене¹, робство или практики, подобни на робството, принудително подчинение, експлоатация на престъпни дейности², както и отнемане на телесни органи³.
4. Съгласието, дадено от жертвата на трафик на хора за експлоатация, била тя осъществена или само опит, не се взема предвид, когато е използвано някое от средствата, посочени в параграф 1.
5. Когато поведението, посочено в параграф 1, е свързано с дете, то съставлява наказуемото деяние трафик на хора, дори и да не е използвано никое от средствата, посочени в параграф 1.
6. За целите на настоящото рамково решение „дете“ означава всяко лице, което не е навършило 18 години.

¹ DE поддържа резерва по същество.

² DE поддържа резерва по същество.

³ DE поддържа резерва по същество.

Член 2

Подбудителство, помагачество и насърчаване и опит за извършване на престъпление

Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че подбудителството, помагачеството и насърчаването или опитът за извършване на всяко от престъпленията, посочени в член 1, са наказуеми.

Член 3

Санкции

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че престъпленията, посочени в член 1, се наказват с лишаване от свобода с максимален срок поне от пет до десет години.
2. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че всяко от престъпленията, посочени в член 1, се наказва с лишаване от свобода с максимален срок поне десет години¹, когато е извършено при някое от следните обстоятелства:
 - а) престъплението е застрашило, умишлено или поради престъпна небрежност, живота на жертвата;
 - б) престъплението е извършено с тежка форма на насилие или е нанесло особено тежка телесна повреда на жертвата;
 - в) престъплението е извършено срещу лице, което е особено уязвимо, което в контекста на настоящото рамково решение включва най-малкото всички деца жертви²;
 - г) престъплението е извършено в рамките на престъпна организация по смисъла на Рамково решение № 2008/841/ПВР³.

¹ NL и Комисията изразиха подкрепа за разпоредба, предписваща дванадесет години лишаване от свобода за престъпленията, посочени в член 3, параграф 2, букви а) и б).

² DE поддържа резерва по същество по буква в). Комисията е изразила резерва по същество относно ограничаването на задължението за установяване на утежняващи обстоятелства само по отношение на деца.

³ ОВ С 300, 11.11.2008 г., стр. 42.

3. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че престъпленията, посочени в член 2, са наказуеми с ефективни, съразмерни и възпиращи наказателни санкции, което може да доведе до предаване на лицето.
4. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да се гарантира, че фактът, че престъплението е извършено от обществен служител в изпълнение на задълженията му, се счита за утежняващо обстоятелство.

Член 4

Отговорност на юридически лица

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че юридическите лица могат да бъдат подведени под отговорност за посочените в членове 1 и 2 престъпления, когато са извършени в тяхна полза от лице, действащо самостоятелно или в качеството си на член на орган на юридическото лице, изпълняващ управленски функции в рамките на това юридическо лице, на едно от следните основания:
 - а) правомощие да представлява юридическото лице;
 - б) правомощие да взема решения от името на юридическото лице или
 - в) правомощие да упражнява контрол в рамките на юридическото лице.
2. Държавите-членки гарантират също, че юридическо лице може да бъде подведено под отговорност, когато липсата на надзор или контрол от страна на лице, посочено в параграф 1, е направила възможно да бъде извършено престъпление, посочено в членове 1 и 2, в полза на юридическото лице от подчинено нему лице.
3. Отговорността на юридическите лица по параграфи 1 и 2 не изключва наказателното производство срещу физически лица, които са извършители, подбудители или съучастници в нарушенията, посочени в член 1 и член 2.

4. За целите на настоящото рамково решение „юридическо лице“ означава всяко образувание, което има правосубектност съгласно приложимото право, с изключение на държави или публични органи при упражняване на държавната власт, както и на публичноправните международни организации.

Член 5

Санкции за юридически лица

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че всяко юридическо лице, отговорно по смисъла на член 4, параграфи 1 и 2 подлежи на ефективни, съразмерни и възпиращи санкции, в т.ч. наказателни или ненаказателни глоби, и може да включва други санкции като:
- а) лишаване от правото да се ползват от обществени блага или помощи;
 - б) временно или постоянно лишаване от правото на упражняване на търговска дейност;
 - в) поставяне под съдебен надзор;
 - г) съдебна ликвидация;
 - д) временно или постоянно затваряне на предприятия, използвани за извършване на престъплението.

Член 6

Отказ от наказателно преследване и неприлагане на санкции към жертвата

В съответствие с основните принципи на правната си система всяка държава-членка предвижда възможност жертвите на трафик на хора да не бъдат наказателно преследвани и да не бъдат наказвани за участието си в престъпна дейност, която са били принудени да извършват като пряко следствие от подлагането им на деяние, посочено в член 1.

Член 7

Разследване и наказателно преследване

1. Всяка държава-членка гарантира, че разследването и наказателното преследване на престъпленията, посочени в членове 1 и 2, не зависят от съобщаването или предявяването на обвинение от страна на жертва и че наказателното производство може да продължи дори ако жертвата оттегли показанията си.
2. Когато тежестта или естеството на деянието го налага, всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да даде възможност за наказателно преследване на престъпленията, посочени в членове 1 и 2, в достатъчно дълъг период от време след като жертвата е достигнала пълнолетие.
3. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че лицата, структурите или службите, отговорни за разследването или наказателното преследване на престъпленията, посочени в членове 1 и 2, са преминали през съответното обучение.
4. Всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да гарантира, че на разположение на лицата, структурите или службите, отговорни за разследването или наказателното преследване на престъпленията, посочени в членове 1 и 2, са предоставени ефективни инструменти за разследване като използваните при случаи, свързани с организирана престъпност или други тежки престъпления.

Член 8¹

Юрисдикция

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки за установяване на своята компетентност върху престъпленията, посочени в членове 1 и 2, когато:

¹ UK е внесла резерва по целия член във връзка с позоваването на граждани в параграф 1, буква б).
BE внесе резерва относно заличаването на разпоредбата за спорове за упражняване на компетентност.

- а) престъплението е извършено изцяло или отчасти на нейна територия; или
- б) извършителят на престъплението е неин гражданин или обичайното му пребиваване е на територията на тази държава-членка; или
- в) престъплението е извършено срещу неин гражданин или лице, чието обичайно пребиваване е на територията на тази държава-членка; или
- г) престъплението е извършено в полза на юридическо лице, установено на територията на тази държава-членка.

2. Държавата-членка може да реши, че няма да прилага или че ще прилага само при специални случаи и обстоятелства правилата за компетентност, посочени в параграф 1, буква б), във връзка с престъпленията, при които извършителят обичайно пребивава на нейна територия, и посочените в параграф 1, букви в) и г), когато престъплението е извършено извън нейната територия.

3. За наказателното преследване на престъпленията, посочени в членове 1 и 2 и извършени извън територията на въпросната държава-членка, във връзка с параграф 1, буква б) всяка държава-членка предприема, в зависимост от това дали прилага параграф 2, необходимите мерки, за да гарантира, че установяването на нейната компетентност не е подчинено на следните условия:

- (а) деянията се определят като престъпление на мястото, където са извършени или
- (б) наказателното преследване може да бъде започнато само след докладване от страна на жертвата на мястото, където е било извършено престъплението, или след известяване от държавата на местопрестъплението.

4. Държавите-членки информират генералния секретариат на Съвета и Комисията, когато решат да прилагат параграф 2, ако е необходимо с посочване на особените случаи или обстоятелства, при които се прилага решението.

Член 9

Съдействие и подкрепа за жертвите на трафик на хора

1. Всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да осигури съдействие и подкрепа на жертвите преди и по време на наказателното производство, както и в рамките на подходящ срок след това, с цел те да бъдат в състояние да упражняват правата, определени в Рамково решение № 2001/220/ПВР от 15 март 2001 г. относно правното положение в наказателното производство на жертвите на престъпления и в настоящото рамково решение.
2. Всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да гарантира, че на съответното лице се предоставят съдействие и подкрепа от момента, в който компетентните органи имат разумни основания да считат, че е възможно то да е било обект на престъпление, посочено в членове 1 и 2.
3. Всяка държава-членка взема необходимите мерки за установяването на подходящи механизми, които имат за цел ранното идентифициране и оказването на съдействие и подкрепа на жертвите в сътрудничество със съответните организации за предоставяне на помощ.
4. Мерките за съдействие и подкрепа, посочени в параграфи 1 и 2, включват поне стандарт на живот, който може да осигури на жертвата средствата за живеене, като подходящо и безопасно място за живеене и материална помощ, както и необходимото медицинско обслужване, в т.ч. психологическа помощ, консултации и информация и при необходимост устен и писмен превод. Държавите-членки осигуряват грижи за жертвите със специални нужди.

Член 10

Защита на жертвите на трафик на хора при наказателни разследвания и производства

1. Защитните мерки, посочени в настоящия член, се прилагат в допълнение към правата, установени в Рамково решение 2001/220/ПВР.

2. Всяка държава-членка гарантира, че жертвите на трафика на хора имат достъп до правни консултации и — съобразно ролята на жертвите в съответната съдебна система — до юридическо представителство, включително с цел предявяване на иск за обезщетение. Правните консултации и юридическото представителство са безплатни, когато жертвата не разполага с достатъчно финансови средства.
3. Без да се засягат правата на защита, ако е в съответствие с основните принципи на правната ѝ система и когато е уместно, всяка държава-членка предвижда възможност за неразкриване на самоличността на жертвите на трафик на хора, които дават свидетелски показания¹.
4. Всяка държава-членка гарантира, че жертвите на трафик на хора се ползват с подходяща защита на основата на индивидуална оценка на риска, като *inter alia* имат достъп до програми за защита на свидетелите или други подобни мерки, ако е уместно и на основанията, определени в националното законодателство или процедури.
5. Без да се засягат правата на защита и въз основа на направена от компетентните органи индивидуална оценка на личните обстоятелства на жертвата, всяка държава-членка гарантира, че жертвите на трафик на хора са обект на специално отношение, с цел предотвратяване на евентуално вторично виктимизиране, като в рамките на възможното и в съответствие с основанията, определени в националното законодателство и с правилата за съдебна преценка, съдебна практика и насоки, се избягва:
 - а) повторното изслушване по време на разследването, наказателното преследване или съдебния процес, когато това не е необходимо;
 - б) визуалният контакт между жертвата и извършителя, включително по време на даване на показания, например по време на изслушване или кръстосан разпит, чрез подходящи средства, в т.ч. чрез използване на аудиовизуални средства;
 - в) даването на показания в открито заседание на съда;
 - г) задаването на въпроси за личния живот, без това да е необходимо.

¹ По време на приемането на настоящото рамково решение ИТ ще направи едностранно изявление, с което ще заяви, че използването на анонимни свидетели противоречи на нейните конституционни принципи.

Член 11

Общи разпоредби относно мерките за оказване на съдействие, подкрепа и защита на децата жертви на трафик на хора

1. На децата жертви на трафик на хора се оказва съдействие, подкрепа и защита, като се отчита висшият интерес на детето.
2. Всяка държава-членка гарантира, че когато възрастта на лице, което е обект на трафик на хора, е неустановена и има причини да се предполага, че лицето е дете, това лице се смята за дете, за да му се предостави незабавно достъп до защита, съдействие и подкрепа в съответствие с членове 12 и 13.

Член 12

Съдействие и подкрепа за децата жертви на трафик на хора

1. Посочените в настоящия член мерки за съдействие и подкрепа се прилагат в допълнение на разпоредбите на член 9.
2. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че специфичните действия за оказване на съдействие и подкрепа на децата жертви на трафик на хора, в краткосрочен и дългосрочен план, при тяхното физическо и психо-социално възстановяване се предприемат вследствие на индивидуална оценка на специалните обстоятелства на всяко дете жертва, като се отчитат надлежно възгледите, нуждите и опасенията на детето.
3. Всяка държава-членка предприема, при необходимост и възможност, мерки за оказване на съдействие и подкрепа на семейството на детето жертва на трафик на хора, когато семейството се намира на територията на държавата-членка. По-конкретно, при необходимост и възможност, всяка държава-членка прилага спрямо семейството член 4 от Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета.

Член 13

Защита на децата жертви на трафик на хора при наказателни разследвания и производства

1. Посочените в настоящия член мерки за защита се прилагат в допълнение на разпоредбите на член 10.
2. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че при наказателното разследване и наказателното производство и съобразно ролята на жертвите в съответната съдебна система, съдебните органи назначават специален представител на детето жертва на трафик на хора, когато според националното законодателство носителите на родителска отговорност са лишени от възможността да представляват детето в резултат на конфликт на интереси между тях и детето жертва или когато детето не е придружено.
3. Без да се засягат правата на защита, всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че при наказателно разследване на престъпленията, посочени в членове 1 и 2:
 - а) изслушването на децата жертви се състои без неоснователно забавяне след съобщаване на фактите на компетентните органи;
 - б) при необходимост изслушването на децата жертви се провежда в помещения, предназначени или приспособени за тази цел;
 - в) когато е необходимо, изслушването на децата жертви се извършва от професионалисти, специално обучени за тази цел;
 - г) при възможност и необходимост всички изслушвания на детето жертва се извършват от едни и същи лица;
 - д) броят на изслушванията е ограничен до възможния минимум и изслушвания се провеждат само доколкото това е [стриктно]¹ необходимо за целите на наказателното производство;

¹ След консултация със Съвета на Европа по английската версия на текста, подписана от страните (Конвенция на Съвета на Европа CETS 201, член 35, параграф 1, буква д).

е) детето жертва може да бъде придружено от законния си представител или, по целесъобразност, от възрастен по избор на детето, освен ако не е взето обосновано решение за обратното по отношение на това лице.

4. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че при наказателно разследване на престъпление, посочено в членове 1 и 2, всички изслушвания на детето жертва, или когато това е уместно — на детето свидетел, могат да бъдат записвани на видео и видеозаписаните изслушвания могат да бъдат използвани като доказателство в наказателното съдопроизводство съгласно разпоредбите на националното законодателство.
5. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че при наказателно производство, свързано с престъпление, посочено в членове 1 и 2, детето жертва може да бъде изслушано в съдебната зала без негово присъствие, и по-специално като се използват съответните комуникационни технологии.

Член 14

Предотвратяване

1. Всяка държава-членка търси начини за намаляване на търсенето, поощряващо различните форми на експлоатация, свързани с трафика на хора.
2. Всяка държава-членка предприема подходящи действия, като информационни кампании и кампании за повишаване на осведомеността, изследователски и образователни програми, когато е уместно — в сътрудничество с организации на гражданското общество, с цел да се повиши осведомеността и да се намали рискът хората, и особено децата, да станат жертви на трафик на хора.
3. Всяка държава-членка насърчава редовното обучение за служителите, за които има вероятност да влязат в контакт с жертви и потенциални жертви, в т.ч. полицейските служители от първа линия, което да ги направи способни да идентифицират жертвите и потенциалните жертви на трафика на хора и да работят с тях.

4. Без да се засяга правото на Общността, всяка държава-членка проучва възможностите за предприемане на мерки за инкриминиране на използването на услуги, които са предмет на експлоатация съгласно посоченото в член 1, със знанието, че лицето е жертва на престъпление, посочено в член 1.

Член 15

Национални органи за докладване или други подобни механизми

Държавите-членки вземат необходимите мерки за установяването на национални органи за докладване или други подобни механизми. Задачите на тези механизми включват извършване на оценка на тенденциите в областта на трафика на хора, измерване на резултатите от действията за борба с трафика на хора и докладване.

[Член 16]

Териториален обхват

Настоящото рамково решение се прилага за Гибралтар¹.]

Член 17

Отмяна на Рамково решение № 2002/629/ПВР

Рамково решение № 2002/629/ПВР относно борбата с трафика на хора се отменя.

¹ След потвърждение от ES и UK.

Прилагане

1. Държавите-членки вземат необходимите мерки, за да се съобразят с настоящото рамково решение най-късно до [30 месеца след приемането му].
2. До [две години след приемането му] държавите-членки изпращат до генералния секретариат на Съвета и до Комисията текста на разпоредбите, транспониращи в техните национални законодателства задълженията, наложени им по силата на настоящото рамково решение. Не по-късно от [четири години след приемането му], въз основа на доклад, изготвен при използване на тази информация и на писмен доклад от Комисията, Съветът оценява степента, до която държавите-членки са предприели мерки, за да се съобразят с настоящото рамково решение.

Член 19

Влизане в сила

Настоящото рамково решение влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел,

За Съвета

Председател
